

Mál nr. 8/2021**M og****V vegna slystryggingar ökumanns og eiganda bifreiðarinnar A****Ágreiningur um skerðingu bótaréttar á grundvelli stórfellds gáleysis ökumanns.****Gögn.**

Málskot, dags.05.01.2021, ásamt fylgiskjölum 1-9.

Bréf V, dags. 19.01.2021.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi, um hádegisbil hinn 25. desember 2019, ekið A á vegrið á Reykjanesbraut við Stapahéiði. M hafi slasast við atvikið og glími enn við afleiðingar þess. Í tjónstilkynningum M til V, dags. 6. janúar 2020 og 3. febrúar 2020 komi fram að M hafi misst stjórn á bifreiðinni vegna hálfu á veginum og hún hafnað utan vegar. Í lögregluskýrslu, sem rituð hafi verið um tíu dögum eftir slysdag, komi hins vegar fram að M hafi sagst vera þreyttur við aksturinn og sofnað undir stýri. Á grundvelli þess hafi V, með bréfi dags. 3. febrúar 2020 tilkynnt M um að bótaréttur hans úr slysatryggingu ökumanns A hafi verið skertur um helming vegna stórfellds gáleysis M, og hafi háttsemi hans strítt gegn 1. og 2. mgr. 44. gr. þágildandi umferðarlaga nr. 50/1987 og 11. gr. skilmála vátryggingarinnar. M mótmælir þessari afstöðu og telur skilyrði til bótaskerðingar á grundvelli 90. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 ekki uppfyllt. M hafni því að hann hafi sofnað, en fyrri framburð þess efnis megi væntanlega rekja til tungumálaörðugleika, og telji að hann hafi misst stjórn á bifreiðinni vegna hálfublettar á veginum. Jafnvel þó M hefði ekið þreyttur á slysdegi verði ekki sjálfkrafa litið svo á að um stórfellt gáleysi sem leiði til skerðingar bóta hafi verið að ræða heldur þurfi heildstætt mat á atvikum að koma til og beri V alla sönnunarbyrði fyrir stórkostlegu gáleysi svo og orsakatengslum þess og slyssins. Því sé ekki til að dreifa hér enda telji M um óhappatilvik vegna hálfu að ræða. M hafi hvorki verið undir áhrifum fíkniefna né áfengis við aksturinn. Vísar M jafnframt til dómaframkvæmdar Hæstaréttar varðandi það að gáleysi þurfi að vera á afar háu stigi svo það teljist stórkostlegt og leiði til skerðingar bóta. Fallist nefndin hins vegar á það með V að skerðing bóta sé heimil sé helmingsskerðing í öllu falli úr hófi og vísar M til dóms Hæstaréttar 3. nóvember 2011 í máli nr. 689/2019 því til stuðnings.

Í bréfi V til nefndarinnar er vísað til þess að í lögregluskýrslu dags. 3. janúar 2020 og í bráðamóttökuskrá dags. sama dag sé vísað til þeirrar lýsingar M á atvikum að hann hafi sofnað undir stýri. Sú skýring að hann hafi misst stjórn á bifreiðinni vegna hálfu sé ótrúverðug, enda komi hún fyrst fram eftir að hann leitaði til lögmanns og samkvæmt fyrirliggjandi gögnum hafi engin hálfka verið á veginum. M hafi því sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að aka bifreið þegar hann var ófær til þess vegna þreytu og svefnleysis. Hafi M því verið valdur að slysinu af stórkostlegu gáleysi og séu bætur til hans því skertar um helming með vísan til 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga og 2. mgr. 21. gr. almennra vátryggingarskilmála félagsins.

Álit.

Hafi vátryggður valdið því af stórkostlegu gáleysi að vátryggingaratburður varð eða afleiðingar hans urðu meiri en ella má lækka eða fella niður ábyrgð vátryggingafélags, sbr. 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga þegar um persónutryggingar aðrar en líftryggingar er að ræða. Við úrlausn á því hvort skerðing sé heimil skal litið til sakar vátryggðs, hvernig vátryggingaratburður bar að, hvort vátryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti. Eins og fram kemur í málskoti er haft eftir M í lögregluskýrslu vegna atviksins að hann hafi verið þreyttur og sofnað undir stýri, við það hafi hann misst stjórn á bifreiðinni og hafnað utan í vegriði. Í bráðamóttökuskrá, dags. 3. janúar 2020, kemur einnig fram að M hafi sofnað undir stýri. Það er því fyrst í tilkynningu til V, dags. 6. janúar 2020, sem fram kemur að M hafi misst stjórn á bifreiðinni sökum hálfu. Samkvæmt lögregluskýrslu var veður þurr og færð sömuleiðis, en engar frekari veðurfarslýsingar liggja fyrir nefndinni. Verður því ekki talið að tilefni sé til að líta framhjá atvikalýsingu eins og hún kemur fram í lögregluskýrslu, sem er frumgagn í málinu, og verður því byggt á því að M hafi verið þreyttur við aksturinn og sofnað undir stýri. Verður þar af leiðandi að telja, sbr. 1 og 2. mgr. 44. gr. þágildandi umferðarlaga, að M hafi verið svo á sig kominn vegna svefnleysis að hann hafi ekki verið fær um að stjórna ökutækinu örugglega. Er því, með vísan til fyrrgreindrar 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga, heimilt að lækka ábyrgð félagsins. Með hliðsjón af atvikum málsins þykir þó hæfilegt að bætur til M verði skertar um 1/3 hluta og hann beri því 1/3 hluta tjóns síns sjálfur.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr slysatryggingu ökumanns A hjá V en skerða skal bætur til hans um 1/3 hluta.

Reykjavík, 16. febrúar 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.